

U S T A W A

z dnia 2026 r.

o zmianie niektórych ustaw w celu usprawnienia działań Inspekcji Ochrony Środowiska¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 425 oraz z 2025 r. poz. 1863) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 12 dodaje się ust. 7 w brzmieniu:

„7. Po stwierdzeniu, że ustały przyczyny wstrzymania działalności lub oddania do użytku, o których mowa w ust. 4, wojewódzki inspektor ochrony środowiska, na wniosek zainteresowanego, wyraża, w drodze decyzji, zgodę na podjęcie wstrzymanej działalności lub oddania do użytku.”;

2) w art. 17:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Inspekcja Ochrony Środowiska współdziała w wykonywaniu czynności kontrolnych z innymi organami kontroli, organami administracji rządowej i samorządowej, państwowymi osobami prawnymi, organami obrony cywilnej oraz organizacjami społecznymi.”;

b) w ust. 2 pkt 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2) przekazywanie właściwym organom administracji rządowej i samorządowej, oraz państwowym osobom prawnym, informacji o wynikach kontroli przeprowadzonych przez Inspekcję Ochrony Środowiska;

3) wymianę informacji, w tym o wynikach kontroli;”.

Art. 2. W ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2025 r. poz. 647, 1080, 1812 i 1863) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 147a w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) akredytowane laboratorium w rozumieniu ustawy 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku (Dz. U. z 2025 r. poz. 568) lub”;

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska, ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, ustawę z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia, ustawę z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, ustawę z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne oraz ustawę z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt.

2) w art. 315a:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W przypadku:

1) niedotrzymania ustawowego terminu uchwalenia programów ochrony powietrza i ich aktualizacji lub planów działań krótkoterminowych,

2) niedotrzymania terminów realizacji działań określonych w programach ochrony powietrza i ich aktualizacjach lub planach działań krótkoterminowych

- organ za to odpowiedzialny podlega karze pieniężnej w wysokości od 30 000 zł do 500 000 zł.”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. W przypadku:

1) niedotrzymania terminów przekazania sprawozdań okresowych z realizacji programów ochrony powietrza i ich aktualizacji, o których mowa w art. 91, lub planów działań krótkoterminowych, o których mowa w art. 92,

2) niedotrzymania terminów przekazania sprawozdań końcowych z realizacji programów ochrony powietrza i ich aktualizacji, o których mowa w art. 91, lub planów działań krótkoterminowych, o których mowa w art. 92

- organ za to odpowiedzialny podlega karze pieniężnej w wysokości od 5 000 zł do 30 000 zł.”,

c) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Wojewódzki inspektor ochrony środowiska stwierdza naruszenia, o których mowa w ust. 1 i 1a, na podstawie kontroli lub za pomocą innych środków dowodowych.”;

3) w art. 315b ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Od decyzji o wymierzeniu kary pieniężnej, o której mowa w art. 315a ust. 1 i 1a, przysługuje odwołanie do Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2025 r. poz. 860, 1178, 1661, 1814, 1818 i 1872) w art. 96 po § 1a f dodaje się § 1ag w brzmieniu:

„§ 1ag. W postępowaniu mandatowym, w sprawach o czyny określone w ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne w art. 476a można nałożyć grzywnę w wysokości od 500 zł do 5000 zł.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1587, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 3 w ust. 1 po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) istotnej zmianie zezwolenia na zbieranie odpadów, zezwolenia na przetwarzanie odpadów lub pozwolenia na wytwarzanie odpadów uwzględniającego zbieranie lub przetwarzanie odpadów – rozumie się przez to taką zmianę zezwolenia, która może powodować zwiększenie negatywnego oddziaływania na środowisko;”;
- 2) w art. 41a:
 - a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Zezwolenie na zbieranie odpadów, zezwolenie na przetwarzanie odpadów oraz pozwolenie na wytwarzanie odpadów uwzględniające zbieranie lub przetwarzanie odpadów są wydawane w oparciu o ustalenia kontroli instalacji lub jej części, obiektu budowlanego lub jego części lub miejsc magazynowania odpadów, w których ma być prowadzone przetwarzanie odpadów lub zbieranie odpadów, w zakresie spełniania wymagań określonych w przepisach ochrony środowiska, przeprowadzonej przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska. W kontroli może wziąć udział przedstawiciel właściwego organu.”;
 - b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Do wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska oraz komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej z wnioskiem o przeprowadzenie kontroli występuje właściwy organ, przekazując kopię uprzednio zweryfikowanej niezbędnej do przeprowadzenia kontroli dokumentacji, w szczególności wniosku, o którym mowa w art. 42 ust. 1 lub 2, oraz operatu przeciwpożarowego, o którym mowa w art. 42 ust. 4b pkt 1, wraz z postanowieniem, o którym mowa w art. 42 ust. 4c.”;
 - c) po ust. 2a dodaje się ust. 2b w brzmieniu:

„2b. Wojewódzki inspektor ochrony środowiska przeprowadza kontrolę w terminie 50 dni od dnia wpłynięcia wniosku o przeprowadzenie kontroli.”;
 - d) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Wojewódzki inspektor ochrony środowiska w terminie 14 dni od dnia zakończenia kontroli wydaje postanowienie w przedmiocie spełnienia wymagań

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2023 r. poz. 1597, 1688, 1852 i 2029, z 2024 r. poz. 1834, 1911 i 1914 oraz z 2025 r. poz. 1812.

określonych w przepisach ochrony środowiska. Na postanowienie nie służy zażalenie. W przypadku niewydania postanowienia w terminie, o którym mowa w zdaniu pierwszym, przyjmuje się, że pozytywnie zaopiniowano spełnienie wymagań określonych w przepisach ochrony środowiska.”,

- e) po ust. 3a dodaje się ust. 3b w brzmieniu:

„3b. W przypadku gdy posiadacz odpadów udaremnia przeprowadzenie kontroli, wojewódzki inspektor ochrony środowiska w terminie 14 dni od upływu terminu określonego w ust. 2b zawiadamia właściwy organ o braku możliwości przeprowadzenia kontroli.”,

- f) w ust. 4 po zdaniu drugim dodaje się zdanie trzecie w brzmieniu:

„Właściwy organ umieszcza w wydawanym zezwoleniu na zbieranie odpadów lub zezwoleniu na przetwarzanie odpadów lub pozwoleniu na wytwarzanie odpadów uwzględniającym zbieranie lub przetwarzanie odpadów, informację o negatywnej opinii wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska wraz z uzasadnieniem przyjętego stanowiska.”,

- g) po ust. 4 dodaje się ust. 4¹ w brzmieniu:

„4¹. W przypadku otrzymania zawiadomienia, o którym mowa w ust. 3b, właściwy organ odmawia wydania zezwolenia na zbieranie odpadów lub zezwolenia na przetwarzanie odpadów lub pozwolenia na wytwarzanie odpadów uwzględniającego zbieranie lub przetwarzanie odpadów.”;

- 3) w art. 42 w ust. 3a:

- a) w pkt 4 część wspólna otrzymuje brzmienie:

„– w ostatnich 10 latach nie wydano ostatecznej decyzji o cofnięciu zezwolenia na zbieranie odpadów, zezwolenia na przetwarzanie odpadów, zezwolenia na zbieranie i przetwarzanie odpadów lub pozwolenia na wytwarzanie odpadów uwzględniającego zbieranie i przetwarzanie odpadów lub nie wydano co najmniej trzykrotnie decyzji w przedmiocie administracyjnej kary pieniężnej, o której mowa w art. 194, w wysokości przekraczającej łącznie kwotę 500 000 zł, z których co najmniej jedna jest prawomocna,”,

- b) w pkt 5 lit. b otrzymuje brzmienie:

„b) w stosunku do którego w ostatnich 10 latach wydano co najmniej trzykrotnie decyzje w przedmiocie administracyjnej kary pieniężnej, o której mowa w art.

194, w wysokości przekraczającej łącznie kwotę 500 000 zł, z których co najmniej jedna jest prawomocna,”;

4) w art. 46 w ust. 1e:

a) w pkt 1 lit. b otrzymuje brzmienie:

„b) w ostatnich 10 latach wydano decyzje w przedmiocie administracyjnej kary pieniężnej, o której mowa w art. 194, w wysokości przekraczającej łącznie kwotę 500 000 zł, z których co najmniej jedna jest prawomocna, wobec:

- tego przedsiębiorcy,
- wspólnika, prokurenta, członka zarządu lub członka rady nadzorczej tego przedsiębiorcy prowadzącego działalność gospodarczą jako osoba fizyczna,
- innego przedsiębiorcy, którego wspólnikiem, prokurentem, członkiem rady nadzorczej lub członkiem zarządu, w czasie gdy zostało popełnione naruszenie, z powodu którego wydano tę decyzję, jest lub był wspólnik, prokurent, członek zarządu lub członek rady nadzorczej posiadacza odpadów składającego wniosek,”

b) w pkt 2 lit. b otrzymuje brzmienie:

„b) wydano wobec przedsiębiorcy w ostatnich 10 latach decyzje w przedmiocie administracyjnej kary pieniężnej, o której mowa w art. 194, w wysokości przekraczającej łącznie kwotę 500 000 zł, z których co najmniej jedna jest prawomocna.”.

Art. 5. W ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2025 r. poz. 960 oraz z 2025 r. poz. 1535) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 17 w ust. 2 pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1) w art. 37 ust. 12, art. 39 ust. 8 pkt 2, art. 108 ust. 1, 4 i 6, art. 109 ust. 3, art. 110 ust. 3, art. 111 ust. 2, art. 116, art. 118 ust. 1 i 2, art. 119 ust. 3, art. 151 ust. 1–11 i 14, art. 152 ust. 1 i 2, art. 154 ust. 1–5, art. 171 ust. 4 pkt 2, art. 297, art. 325 ust. 6, art. 349 ust. 3–7, 9–13 i 15, art. 351 ust. 1 i 3–6 oraz art. 352 ust. 1 i 2 – Głównego Inspektora Ochrony Środowiska;

2) w art. 105b ust. 6, art. 108 ust. 1, 2, 4 i 6, art. 109 ust. 1, art. 109a, art. 282 ust. 8 i 9, art. 283 ust. 4 i 5, art. 284–287, art. 289, art. 296 ust. 1, 4, 7, 8, 10 i 12–16, art. 300 ust. 1, art. 304 ust. 1 pkt 2, art. 400 ust. 9 oraz art. 416 ust. 4 – wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska.”;

2) w art. 108:

- a) uchyla się ust. 4,
- b) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa udostępnia nieodpłatnie właściwym organom Inspekcji Ochrony Środowiska dane, w tym dane osobowe, niezbędne do wykonywania zadań ustawowych, w tym kontroli, o której mowa w ust. 1, zawarte w:

1) systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, o których mowa w przepisach ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (Dz. U. z 2025 r. poz. 865);

2) rejestrze zwierząt gospodarskich oznakowanych i siedzib stad tych zwierząt, o którym mowa w przepisach ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1815).”,

- c) po ust. 5 dodaje się ust. 5a–5b w brzmieniu:

„5a. Dane, o których mowa w ust. 5, obejmują w szczególności:

1) imię, nazwisko, numer REGON lub numer identyfikacji podatkowej (NIP), miejsce zamieszkania i adres albo nazwę, siedzibę i adres podmiotu, którego dane są niezbędne do wykonywania zadań Inspekcji Ochrony Środowiska, o których mowa w ust. 1;

2) numer identyfikacyjny, o którym mowa w art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności;

3) informacje o posiadanych przez podmiot, o którym mowa w pkt 1, działkach rolnych, ich lokalizacji, powierzchni oraz uprawianych roślinach, lokalizacji siedziby stada lub zakładu drobiu;

4) liczbę wszystkich utrzymywanych w gospodarstwie zwierząt w podziale na gatunki i grupy technologiczne, sporządzony obrót stada, obliczenia sztuk przelotowych zwierząt gospodarskich w grupie technologicznej i stanu średniorocznego tych zwierząt oraz przeliczenie stanu średniorocznego na Dużą Jednostkę Przeliczeniową (DJP);

5) wykaz podmiotów, które prowadzą uprawy intensywne na gruntach ornych na powierzchni powyżej 50 ha;

- 6) identyfikator działki ewidencyjnej;
- 7) powierzchnię strefy buforowej dla działki ewidencyjnej;
- 8) rodzaj uprawy na poszczególnych działkach;
- 9) informację czy gospodarstwo jest ekologiczne;
- 10) określenie położenia działek w pobliżu wód powierzchniowych, terenów o nachyleniu powyżej 3 % oraz o nachyleniu równym lub powyżej 10 %.

5b. Dane, o których mowa w ust. 5, przekazywane są na wniosek organu Inspekcji Ochrony Środowiska lub na podstawie porozumień zawartych między Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa a organami Inspekcji Ochrony Środowiska.”,

d) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Dane, o których mowa w ust. 5, mogą być przekazywane organom Inspekcji Ochrony Środowiska w postaci papierowej lub elektronicznej, zgodnie z wyborem organu Inspekcji Ochrony Środowiska.”;

3) art. 109 otrzymuje brzmienie:

„Art. 109. 1. Właściwy organ Inspekcji Ochrony Środowiska, na podstawie wyników kontroli, o której mowa w art. 108 ust. 1, w zależności od zakresu i stopnia naruszenia może wydać decyzję nakazującą usunięcie w określonym terminie nieprawidłowości stwierdzonych w trakcie kontroli.

2. Do podmiotów prowadzących produkcję rolną oraz działalność, o których mowa w art. 102 ust. 1, niebędących przedsiębiorcami w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2025 r. poz. 1480, 1795 i 1826), przepisy rozdziału 5 tej ustawy stosuje się odpowiednio.

3. Organem wyższego stopnia w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego w sprawach decyzji, o których mowa w ust. 1, jest właściwy organ Inspekcji Ochrony Środowiska.”;

4) art. 282:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Wysokość opłaty podwyższonej, o której mowa w art. 280 pkt 2 lit. a, ustala się jako iloczyn 10-krotności jednostkowej stawki opłaty zmiennej za usługi wodne za pobór wód podziemnych lub wód powierzchniowych i ilości wód podziemnych lub powierzchniowych pobranych z przekroczeniem.”,

b) ust. 9 otrzymuje brzmienie:

„9. Na potrzeby ustalenia wysokości opłaty podwyższonej, o której mowa w art. 280 pkt 2 lit. a, właściwy organ Inspekcji Ochrony Środowiska może wykorzystać informacje z ewidencji, o której mowa w art. 302 ust. 1, z deklaracji, o których mowa w art. 272 ust. 16a oraz z oświadczeń, o których mowa w art. 552 ust. 2a pkt 2.”;

5) w art. 286 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) zapewnił wykonanie pomiarów, w tym pobieranie próbek, przez akredytowane laboratorium w rozumieniu przepisów ustawy 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku w zakresie badań, do których wykonywania jest obowiązany.”;

6) po art. 476 dodaje się art. 476a w brzmieniu:

„Art. 476a. 1. Kto stosuje nawozy niezgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 106 ust. 4 lub z planem nawożenia azotem, podlega karze grzywny w wysokości od 500 do 5000 zł.

2. Tej samej karze podlega kto:

1) przechowuje nawozy naturalne niezgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 106 ust. 4;

2) prowadzi dokumentację realizacji programu działań niezgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 106 ust. 4 albo jej nie posiada;

3) wbrew przepisowi art. 105a ust. 1 nie opracował planu nawożenia azotem albo opracował go niezgodnie z art. 105a ust. 3;

4) wbrew przepisowi art. 105b ust. 6 nie doręcza, właściwemu ze względu na miejsce stosowania nawozów organowi Inspekcji Ochrony Środowiska, nie później niż do dnia rozpoczęcia stosowania nawozów, kopii planu nawożenia azotem wraz z kopią pozytywnej opinii okręgowej stacji o tym planie;

5) wbrew przepisowi art. 105b nie posiada pozytywnej opinii okręgowej stacji o planie nawożenia azotem.”.

Art. 6. W ustawie z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1815 oraz z 2025 r. poz. 1795) w art. 14:

1) po ust. 1 dodaje się ust 1a w brzmieniu:

„1a. Agencja zapewnia Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska i poszczególnym wojewódzkim inspektorom ochrony środowiska dostęp do

komputerowej bazy danych w tym danych osobowych, niezbędnych do wykonywania zadań ustawowych.”;

2) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Dostęp do komputerowej bazy danych, o którym mowa w ust. 1, 1a i 2, oraz udostępnianie informacji, o których mowa w ust. 4, są nieodpłatne.”.

Art. 7. Do postępowań wszczętych i niezakończonych w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy w sprawie wydania zezwolenia na zbieranie odpadów, zezwolenia na przetwarzanie odpadów oraz pozwolenia na wytwarzanie odpadów uwzględniającego zbieranie lub przetwarzanie odpadów, o którym mowa w art. 41 ustawy zmienianej w art. 4, oraz ich zmiany, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 4 w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 8. Do kontroli, o których mowa w art. 41a ust. 1, oraz postępowań w sprawie wydania postanowienia, o którym mowa w art. 41a ust. 3 ustawy zmienianej w art. 4, prowadzonych w ramach postępowań, o których mowa w art. 7, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 4 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. Terminy, o których mowa w art. 41a ust. 2b, 3 i 3b ustawy zmienianej w art. 4 biegną od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 9. Do postępowań w sprawie zmiany zezwolenia na zbieranie odpadów, zezwolenia na przetwarzanie odpadów lub pozwolenia na wytwarzanie odpadów uwzględniającego zbieranie lub przetwarzanie odpadów, o których mowa w art. 41a ust. 6 ustawy zmienianej w art. 4, wszczętych i niezakończonych w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy art. 3 ust. 1 pkt 3a ustawy zmienianej w art. 4 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 10. Do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy dotyczących decyzji, o których mowa w art. 109 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 5 oraz do naruszeń stwierdzonych na podstawie wyników kontroli, o której mowa w art. 108 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 5, zakończonej przed dniem wejścia w życie ustawy, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 5 w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 11. Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

Za zgodność pod względem prawnym, legislacyjnym i redakcyjnym
Zastępca Dyrektora Departamentu Prawnego
w Ministerstwie Klimatu i Środowiska
Dominik Gajewski
(- podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym)